

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Warszawa, 14 października 2024 r.
znak sprawy: RYB.lsr.058.2.2024

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Dotyczy: odpowiedzi na interpelację nr 4987 w sprawie wsparcia dla polskich gmin nadmorskich w zakresie budowy targów rybnych jako elementu wsparcia sektora rybołówstwa

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację Pana posła Dariusza Mateckiego, przedstawiam następujące stanowisko.

Uprzejmie informuję, iż Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi nie planuje uruchomienia specjalnego programu wsparcia dla gmin nadmorskich w zakresie budowy targów rybnych.

Jednocześnie należy wskazać, iż Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi ma świadomość trudności z jakimi mierzą się rybacy na Morzu Bałtyckim. Całościowemu wsparciu sektorów rybactwa i gospodarki morskiej służy program Fundusze Europejskie dla Rybactwa na lata 2021-2027 (program FER), realizowany w ramach Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury. Program został zaprojektowany z myślą o kontynuacji wsparcia udzielanego sektorowi rybactwa już w poprzedniej perspektywie finansowej 2014–2020, kiedy to środki z Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego były wdrażane za pośrednictwem Programu Operacyjnego „Rybactwo i Morze”. Celem obecnego programu FER, tak jak i jego poprzednika, jest wsparcie restrukturyzacji sektora rybołówstwa morskiego, który od lat mierzy się z wieloma problemami nie pozwalającymi na zapewnienie mu stabilności i wzrostu.

Całkowity budżet programu FER to 732 mln euro. Najważniejsze cele, które są realizowane w ramach pięciu Priorytetów programu FER to: działanie na rzecz zrównoważonego rybołówstwa, ochrona i odbudowa żywych zasobów wodnych, bezpieczeństwo żywnościowe poprzez zrównoważoną działalność w akwakulturze oraz przetwarzanie i wprowadzanie do obrotu produktów rybołówstwa i akwakultury, wspieranie zrównoważonej gospodarki na obszarach przybrzeżnych i śródlądowych, rozwój społeczności rybackich i sektora akwakultury oraz poprawa bezpieczeństwa i czystości mórz.

W ramach Priorytetu 1. Wspieranie zrównoważonego rybołówstwa oraz odbudowy i ochrony żywych zasobów wodnych, objętego programem FER oraz wysokości tej pomocy, przewidziane są preferencyjne warunki udzielania pomocy, w ramach których segment rybołówstwa przybrzeżnego jest traktowany priorytetowo. Pomoc finansowa w ramach ww. Priorytetu przewidziana jest w szczególności w zakresie następujących działań: kapitał ludzki, dywersyfikacja działalności rybackiej, ochrona środowiska i zmniejszenie wpływu działalności rybackiej na środowisko; poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy, inwestycje w portach, zwiększenie efektywności energetycznej, ochrona środowiska naturalnego i zmniejszenie wpływu działalności rybackiej na środowisko. Przewidziane są preferencyjne warunki udzielania pomocy dla przedstawicieli rybołówstwa przybrzeżnego, którzy mogą uzyskać do 90% zwrotu kosztów kwalifikowalnych na rozwój prowadzonej działalności rybackiej lub rozwój dodatkowej działalności gospodarczej innej niż działalność rybacka oraz na rozpoczęcie nowej działalności gospodarczej.

Na szczególne wsparcie w ramach programu FER mogą liczyć rybacy małoskalowi. Znaczenie rybołówstwa przybrzeżnego znajduje swoje odzwierciedlenie w przepisach UE i regulacjach krajowych. W przepisach unijnych wskazano na szczególne derogacje dla statków poniżej 12 m, umożliwiające dalsze prowadzenie, pod pewnymi wyjątkami, połowów pomimo istniejących zakazów np. zakazu połowów przy użyciu dowolnego rodzaju narzędzi połowowych w podrejonach 25 i 26 od dnia 1 maja do dnia 31 sierpnia ustanowionego w związku z ochroną tarła dorsza wschodniego.

Armatorzy statków poniżej 8 metrów długości całkowitej otrzymują w specjalnych zezwoleniach połowowych możliwość poławiania większości gatunków ryb, także

części tych limitowanych, bez określania wysokości kwot połowowych. Ponadto, praktycznie przez większą część roku armatorzy ci mogą ubiegać się o dodatkowe kwoty połowowe dla gatunków, dla których istnieją pewne ograniczenia połowowe. Zgodnie z obowiązującymi regulacjami armatorzy ci mogą prowadzić połowy praktycznie przez cały rok.

W przypadku armatorów statków o długości całkowitej między 8 a 12 metrów istnieją niestety pewne niezbędne ograniczenia limitów połowowych w specjalnych zezwoleniach połowowych dla gatunków objętych ogólnymi kwotami połowowymi (tj. dorsze, śledzie, szproty, łososi). Jednakże armatorzy ci mają możliwość, praktycznie także przez większą część roku, po wyłowieniu co najmniej 80% przyznanej im kwoty połowowej określonego gatunku, ubiegać się o dodatkowe kwoty połowowe. W przypadku dorszy i łososi, armatorzy mogą składać wnioski o dodatkowe kwoty połowowe praktycznie bez ograniczeń (do wyczerpania 80% ogólnej kwoty połowowej). W przypadku ryb pelagicznych istnieją pewne ograniczenia w ilości składanych wniosków, lecz w praktyce mogą oni odłowić do 100% więcej niż otrzymali pierwotnie, co stanowi znaczące wsparcie.

Wsparcie dotyczące utrzymania łańcucha dostaw jest realizowane w ramach Priorytetu 2. Wspieranie zrównoważonej działalności w zakresie akwakultury oraz przetwarzania i wprowadzania do obrotu produktów rybołówstwa i akwakultury, przyczyniając się w ten sposób do bezpieczeństwa żywnościowego w Unii. Jednym z działań realizowanych w ramach ww. Priorytetu jest działanie 2.7. Świadomy konsument obejmujące możliwość wsparcia dla operacji przyczyniających się do podnoszenia poziomu wiedzy o rynku produktów rybołówstwa i akwakultury przez popularyzację produktów rybołówstwa i akwakultury oraz podnoszenie świadomości żywieniowej konsumentów w zakresie znaczenia ryb w diecie człowieka. W ramach tego działania są realizowane operacje związane z certyfikacją produktów rybołówstwa i akwakultury (w tym projekty służące przystąpieniu do systemu certyfikacji, tj. przygotowanie dokumentacji technicznej, przeprowadzenie badań i ekspertyz, organizacja szkoleń i działań edukacyjnych w zakresie znakowania produktów rybnych), zdobywaniem nowych rynków przez organizację szeroko rozumianych kampanii promocyjnych o zasięgu krajowym i międzynarodowym (w tym związanych z promowaniem wiedzy na temat zrównoważonej działalności połowowej, jakości produktów rybołówstwa i akwakultury oraz wartości

prozdrowotnych tych produktów) czy operacje dotyczące udziału w krajowych i międzynarodowych targach, wystawach lub imprezach branżowych. Realizowane operacje sprzyjają ogólnej poprawie przejrzystości, stabilności, jakości i różnorodności łańcucha dostaw w kierunku sprawnych i dobrze zorganizowanych rynków. Jednakże w tym przypadku jednostki samorządu terytorialnego nie mogą być beneficjentami ww. działania.

Ponadto, możliwość wsparcia rozwoju lokalnego istnieje w ramach Priorytetu 3. Sprzyjanie zrównoważonej niebieskiej gospodarce na obszarach przybrzeżnych, wyspiarskich i śródlądowych oraz wspieranie rozwoju społeczności rybackich i sektora akwakultury. Priorytet ten jest realizowany za pomocą instrumentu rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność, w związku z czym stanowi szczególny obszar uzupełniania wsparcia z programu FER poprzez działania realizowane w ramach lokalnych strategii rozwoju, które przygotowują rybackie lokalne grupy działania wyłonione w konkursie. Działania te będą realizowane na terenach tradycyjnie rybackich i przyczynią się do poprawy jakości życia mieszkańców obszarów rybackich m.in. przez rozwój przedsiębiorczości, dywersyfikację dochodów i zatrudnienia, rozwój usług na rzecz lokalnej społeczności czy zachowanie dziedzictwa kulturowego i wykorzystanie go do rozwoju regionu. Przyniosą też pozytywne skutki dla ogółu społeczności danego terenu np. dzięki realizacji operacji wspierających bioróżnorodność czy przeciwdziałających skutkom zmian klimatu. Ze środków będą mogli korzystać: rybackie lokalne grupy działania, rybacy, producenci akwakultury i lokalni przedsiębiorcy i inni mieszkańcy z obszarów rybackich, jednostki samorządu terytorialnego lub jednostki organizacyjne im podległe, lokalne stowarzyszenia, fundacje i inne organizacje społeczne lub zawodowe, instytuty badawcze, uczelnie i szkoły.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Jacek Czerniak
Sekretarz Stanu
/podpisano elektronicznie/